

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „БИЗНЕС, ИНВЕСТИЦИИ, НЕДВИЖИМИ ИМОТИ“

Приета от ФС протокол № 11/ 25.04.2024 г.

Приета от КС протокол № 11/ 16.04.2024 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „МИТНИЧЕСКИ ПРОЦЕС И НАДЗОР“

ЗА СПЕЦ: „Бизнес икономика“; ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 8

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	90	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Антоанета Стоянова)

2.
(гл. ас. д-р Величка Маринова)

Ръководител катедра:
„Стокознание“ (доц. д-р А. Стоянова)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Митнически процес и надзор“ е разработена за студентите от специалност „Бизнес икономика“ и има за цел да даде теоретични и практико-приложни знания, необходими за бъдещото им развитие като специалисти в областта на митническата дейност. С нейното изучаване студентите ще се запознаят със същността, формите, подходите, обектите и субектите на митническата дейност, принципите, методите и реализацията на митническия процес.

Получените знания и формираните умения по дисциплината са на основата на широкопрофилна подготовка с хибриден характер от областта на точните науки (финанси, математика), правото и мениджмънта. На база изградените познания за класификацията, асортимента и формиране на качеството на стоките, в настоящата дисциплина са предвидени въпроси, свързани с изучаване на общите принципи и подходи, тарифните и нетарифни мерки, както и свързаните с тях забрани и ограничения при въвеждане и извеждане на стоки за и от държави на ЕС. Изучават се и прилаганите конкретни техники на тарифно и нетарифно класиране на стоките, съобразно действащите механизми и регулаторни изисквания.

Изучаването на дисциплината „Митнически процес и надзор“ създава умения на студентите за тълкуване и прилагане на единните правила за класиране на стоките съгласно техния произход и състав, за усвояване методологията за обмיתяване на стоките. Те ще дадат възможност за разширяване на знанията по дисциплините „Управление на продажбите“, „Бизнес оценяване“ с придобиване на нови умения за прилагане на методите за оценка на съответствието на тарифното представяне на стоките в рамките на изискванията на нормативните документи, осъществяване на митническия процес относно движението на стоките обект на външнотърговски сделки.

Настоящата дисциплина поставя солидни основи в познанието на студентите на практика да бъдат решавани конкретни въпроси свързани с движението на стоките, техния произход, произтичащите от това ограничения, както и тяхното представяне пред митническата администрация. Получените нови умения ще дадат на студентите възможност за изграждането им като специалисти в областта на митническия процес и надзор и осъществяване свободното движение на стоки в рамките на ЕС.

Изучаването на теоретичните постановки и придобиването на практически умения за определяне специфичните изисквания при движение на стоките обект на външнотърговски сделки разширява обхвата на специалната подготовка на студентите от специалност „Бизнес икономика“, подпомагат успешната им реализация като висококвалифицирани специалисти в областта на митническия процес в рамките на бизнес дейността.

Дисциплината „Митнически процес и надзор“ съдейства за формиране на следните ключови компетентности съгласно препоръката на Съвета на Европейския съюз (ЕС) от 22 май 2018 г.:

- **цифрова** – група 4, развива способност за работа със специализиран софтуер, електронни таблици и бази данни при осъществяване на външнотърговски, логистични и релевантни дейности със стоките обект на въвеждане/извеждане от територията на страната, за търсене, ползване и прилагане на информация с цел решаване на казуси, подготовка на презентации и самостоятелни разработки при различни проблеми в процеса на производство и осъществяването на различни операции със стоките.
- **гражданска** – група 6, изгражда способност за справяне с реални възникнали казуси в ситуации на проблеми при реализация на митническия процес и надзор в резултат от негативни

пазарни или екологични тенденции; развива умения за вземане на решения, в услуга на общността чрез осъзнаване на необходимостта от преоценка при осъществяване на митническото производство в унисон с утвърдени изисквания и включване в социално-значими и екологични инициативи и дейности насочени към ефективния мениджмънт и участие на отговорните институции по възникналите въпроси в тази област.

- *предприемаческа – група 7, развитие на стратегическо мислене при изпълнение на приетите митнически политика и цели според обекта на надзор и контрол, способност за решаване на проблеми съобразно утвърдените митнически изисквания, анализ на ключовите процеси за дейността при осъществяване на митническия процес, взаимовръзка между определените изисквания и приложените действия с цел постигане на съответствие, управление на видовете ресурси за осъществяване на дейността по изпълнение на митническите регулации свързани със стоките обект на митнически контрол и надзор, изграждане на умения за самостоятелна и екипна работа.*

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
	Тема 1. Въведение в митническия процес	2	2	
1.1.	Същност на митническия процес			
1.2.	Изисквания за осъществяване на митническия процес			
1.3.	Принципи на митническия процес			
	Тема 2. Митнически надзор, контрол и проверка	2	2	
2.1.	Същност, предмет и обект на митническия надзор и контрол.			
2.2.	Специфични изисквания към видовете митнически контрол			
	Тема 3. Митническа система	2	2	
3.1.	Обща характеристика, роля и значение			
3.2.	Функции на митническата система			
3.3.	Форми на намеса на държавата при осъществяване на митнически контрол			
	Тема 4. Инкотермс	2	2	
4.1.	Специфични особености на социално-икономически системи за регулиране на международната търговия			
4.2.	Установяване на правила за международна търговия. Аспекти определени от правилата на Incoterms.			
4.3.	Класифициране на правилата определени в Incoterms			
	Тема 5. Участници в международната търговия	2	2	
5.2.	Организации определящи изискванията при осъществяване на международни сделки на стоки			
5.3.	Митническо сътрудничество в рамките на ЕС и Световна митническа организация.			
	Тема 6. Субекти в митническия процес	2	2	
6.1.	Взаимоотношения в митническия процес - принципи и методи на действия.			
6.2.	Взаимодействие между митническата администрация и други органи на държавната власт при осъществяване на митнически процес			
	Тема 7. Митническа тарифа	6	6	
7.1.	Специфични особености при кодиране на стоките. Принципи			

	на класиране на стоките.			
7.2.	Хармонизирана система (HS) и Комбинирана номенклатура (CN).			
7.2.	Същност и специфични особености на Консултацияния модул ТАРИК на България.			
7.3.	Обвързваща тарифна информация.			
Тема 8. Основи на митата		4	4	
8.1.	Същност и особености на митата.			
8.2.	Видове мита.			
8.3.	Митническата стойност – същност и специфични особености.			
Тема 8. Произход на стоките		2	2	
8.1.	Видове произход на стоките.			
8.2.	Преференциален произход по споразумения за свободна търговия на ЕС			
8.3.	Удостоверяване на произхода на стоките – правила и документи			
Тема 9. Документална осигуреност на митническия процес		2	2	
9.1.	Видове документи при поставяне на стоките под митнически режим			
9.2.	Предназначение на документите в международните сделки			
Тема 10. Вътреобществна търговия.				
10.1.	Деклариране на стоките по система Интрастат			
10.2.	Вътреобществни доставки на стоки (ВОД) и вътреобществни придобивания на стоки (ВОП).			
Тема 11. Митническо посредничество		2	2	
11.1.	Същност и организация на митническото посредничество			
11.2.	Обекти и субекти на митническото посредничество			
Тема 12. Информационни системи в митнически процес		2	2	
15.1.	Е - митници – същност и особености.			
15.2.	Изисквания за електронно деклариране на стоки			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Казуси, задачи в семинарни упражнения	12	30
1.2.	Контролни работи с открити и закрити въпроси	2	20
1.3.	Курсов проект по зададена тема	1	20
Общо за семестриалното оценяване:		15	70
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	20
Общо за сесийното оценяване:		1	20
Общо за всички форми на контрол:		16	90

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Захаријева Г. Европейски бизнес регулации, АИ „Ценов”, Свищов, 2014.
2. Мадански, ЦВ., И. Ставрева. Основи на митническият контрол.София: УИ „Св.Климент Орхидски”. 2017
3. Томева М., З. Ганчева, М. Антоу. Валутен и митнически контрол, Изд. „Фабер”, В. Търново, 2016.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Стоянова, А., Маринова, В. Регулаторни механизми за завишен митнически контрол при въвеждане на стоки с висок риск [Електронен ресурс]. Стокознание – традиции и перспективи: XIV научна конференция с международно участие: Посветена на 75-годишнината от създаването на катедра и специалност „Стокoзнание”, Варна, 20 октомври 2023. Варна: Наука и икономика, 2023, 38-44.
2. Стоянова А., И. Ставрева Борбата с фалшифицираните стоки - настояще и бъдеще в контекста на устойчивото потребление, Сборник доклади от XVI научна конференция с международно участие „Управление и устойчиво развитие“, 2014, Юндола.
3. Нормативна база в ЕС относно митническата дейност (Митнически кодекс, регламенти, директиви и др.).
4. Zhelyazkova-Stoyanova, A., Marinova, V. Customs Risk Management. Izvestia Journal of the Union of Scientists - Varna. Economic Sciences Series, Varna : Union of Scientists - Varna, 12, 2023, 1, 21-30., ISSN (печатно) 1314-7390, ISSN (онлайн) 2603-4085/
5. Пашова, С. Митническа политика. Издателство „Знание и бизнес“. 2015
6. Официален сайт на АМ: <http://customs.bg/>